

ωνα — τοῦδ' ὅπερ ἐκεῖνος πληρέστατα παρεδέχθη καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν του. Εὐάρεστος δροσερὰ ἀτμοσφαῖρα ἐπεκράτει ἐν τῷ ὀπισθεν δωματίῳ, εἰς τὸ ὅποιον ἀπεσύρθησαν πάντες καὶ τοῦ ὀποιοῦ τὰ παράθυρα ἐβλεπον πρὸς μικρὸν τινα κατάρτυον μὲ ἀκακίας κήπον. Μέγα πλῆθος μελισσῶν, σφηκῶν καὶ κηφήνων ἐβόμβει μετ' ἀπλήστου ζέσεως μετὰ τῶν πυκνῶν καὶ μὲ χρυσὰ ἄνθη κεκαλυμμένων κλώνων. Ὁ ἀκατάπαυστος ἐκεῖνος βόμβος εἰσέδυνεν εἰς τὸ δωματίον διὰ τῶν ἡμικλείστων εὐσπαστῶν παραθυροφύλλων καὶ τῶν καταβιβασμένων καταπετασμάτων, οἷονεὶ διηγουμένος περὶ τοῦ ἔξω ἐπικρατοῦντος καύωνος καὶ οὕτω καθιστῶν διπλασίως εὐαρεστοτέρην τὴν δροσερότητα τοῦ ἡσυχου καὶ ἀναπαυτικοῦ τοῦτου δωματίου.

Ὅπως τὴν προηγηθεῖσαν ἐσπέραν οὕτω καὶ σήμερον ὠμίλει ὁ Σανὶν πολλὰ καὶ μετὰ ζήλου, ἀλλ' οὐχὶ πλέον περὶ τῆς Ῥωσσίας καὶ τοῦ Ῥωσσοῦ βίου. Διὰ τὴν εὐχαριστήσῃ τὸν νεαρόν του φίλον, ὅστις ἀμέσως μετὰ τὸ πρόγευμα ἐπέμφθη εἰς τοῦ κυρίου Κλύβερ ὅπως ἀσκηθῆ εἰς τὴν καταστιχογραφίαν, ὁ Σανὶν ἔφερε τὴν ὀμιλίαν εἰς τὰς φωτεινὰς καὶ σκιερὰς ὄψεις τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ σταδίου. Δὲν ἐθαύμασεν, ὅτι ἡ κυρία Ἐλεονώρα ὑπερήσχιζε τὸ ἐμπορικὸν στάδιον — διότι παρ' αὐτῆς οὐδὲν ἄλλο ἐπερίμενεν — ἀλλὰ πρὸς μεγαλήν του ἐκπληξίν καὶ ἡ Τζέμμα ἦτο μὲ τὴν γνώμην τῆς μητρὸς τῆς.

«Ὅταν τις εἶνε καλλιτέχνης καὶ πρὸ πάντων αἰοδός,» ἔλεγεν ἡ νεάνις κινούσα ζωηρῶς τὰς χεῖρας «πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ κατέχη τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ τέχνῃ του. Καὶ αὐτὴ ἡ δευτέρα θέσις δὲν ἀξίζει τίποτε. Κοί ποῖός ἡξέθει, ἂν θὰ δυνηθῆ ποτὲ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πρώτην αὐτὴν θέσιν;»

Ὁ Πανταλεόνε, ὅστις ἔλαβεν φασάτως μέρος εἰς τὴν ὀμιλίαν — (ἐνεκα τῶν ἐπὶ τσοσαῦτα ἔτη ὑπηρεσιῶν του καὶ χάριν τῆς ἡλικίας του εἶχεν ὁ γέρον τὴν ἀδειαν νὰ κάθηται καὶ νὰ ὀμιλῇ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κυριῶν του: οἱ Ἴταλοι ἐν γένει δὲν εἶνε ἀσθηροὶ ἐν τῇ διατηρήσει τῆς ἐθιμοταξίας) — ὁ Πανταλεόνε λοιπὸν ἦτο, ὡς ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅπως διόλου ὑπὲρ τοῦ καλλιτεχνικοῦ σταδίου. Βεβαίως τὰ ἐπιχειρήματά του ἦσαν ἀρκετὰ ἀσθενῆ: ἐστηρίζοντο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ καλλιτέχνης πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ἔχη un certo estro d'ispirazione «οἰστρὸν τινα ἐμπνεύσεως!»

Ἡ κυρία Ἐλεονώρα τῷ παρετήρησεν, ὅτι καὶ αὐτὸς εἶχεν ἀναμφισβητήτως αὐτὸν τὸν «οἰστρον», καὶ ὅμως . . .

«Εἶχα ἐχθρός» ἀπήντησε συνοφροῦντος ὁ Πανταλεόνε.

«Καὶ ποῦ ξεῦρεις» — ὡς γνωστὸν οἱ Ἴταλοι πολλὴ εὐκόλως προσαγορεύουσιν ἀλλήλους διὰ τοῦ «σὺ» — «καὶ ποῦ ξεῦρεις ἂν ὁ Αἰμίλιος δὲν θὰ ἔχη ἐχθρός, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἶνε πεπρωικισμένος μὲ αὐτὸν τὸν «οἰστρον»;

«Καλὰ λοιπὸν, κάμετέ τον μπακάλη!» ἐτονθόρουν ὁ γέρον φργισμένος. «Ἀλλὰ ὁ πατέρας του, ὁ Giovanni Battista δὲν θὰ τὸν ἀφινε νὰ γείνη ἐμπορὸς, ἂν καὶ αὐτὸς ἦτον ζαχαροπλάστης!»

«Ὁ Τζιοβάννι Μπατίστας, ὁ μακαρίτης σύζυγός μου, ἦτο πολλὸ φρόνιμος ἀνδρῶπος, καὶ ἂν εἰς τὴν νεότητά του παρεσύρθη . . .»

Ἄλλ' ὁ γέρον δὲν ἠθέλε πλέον ν' ἀκοῖσῃ τίποτε καὶ ἀπεμακρόνθη γογγύζων, ἀφοῦ πρότερον ἐψιδύρισεν:

«Ἄ μάλιστα! Ὁ Τζιοβάννι Μπατίστας!» . . .

Ἡ Τζέμμα εἶπεν, ὅτι ἂν ὁ Αἰμίλιος ἦτο ἐνθουσιασμένος διὰ τὴν πατρίδα του καὶ ἠθέλε ν' ἀπερῶσῃ ὅλας του τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς Ἰταλίας — τότε μάλιστα, διὰ τὸσον ὑψηλόν, τὸσον ἱερὸν πράγμα εἰμποροῦσε νὰ θυσιάσῃ τὸ μέλλον του, ἀλλὰ διὰ τὴν σκηνήν!

Ἐνταῦθα ἡ κυρία Ἐλεονώρα ἐξήφθη ὑπ' ὀργῆς καὶ παρεκάλεσε

τὴν θυγατέρα τῆς, νὰ μὴ ἀποπλανᾷ καὶ τὸν ἀδελφόν τῆς ἀπὸ τῆς εὐθείας ὁδοῦ — καὶ φθάνει, ὅπου αὐτὴ ἡ ἴδια εἶνε τὸσον φανατικὴ δημοκρατικῆ!

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ἀνέπεμψεν ἡ κυρία Ἐλεονώρα ὄλιβερὸν στεναγμὸν καὶ διεβεβαίωσεν ὅτι ἡ κεφαλὴ τῆς «κοντεῖει νὰ σπᾶσῃ». (Ἐξ εὐγενείας πρὸς τὸν ξένον ἡ κυρία Ἐλεονώρα ὠμίλει πρὸς τὴν θυγατέρα τῆς γαλλιστί.)

Ἀμέσως ἡ Τζέμμα ἤρχισε νὰ περιποιῆται καὶ περιδάλη τὴν μητέρα τῆς. Ἐβρεξε τὸ μέτωπον αὐτῆς μὲ ὕδωρ τῆς Κολωνίας, ἀπεξήρανεν αὐτὸ διὰ τῆς πνοῆς τῆς, ἠσπᾶσθη αὐτὴν εἰς τὰς παρειάς, ἔτακτοποιῆσε τὸ προσκεφάλαιον ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τῆς, τῇ ἀπηγόρευσε νὰ ὀμιλῇ καὶ τὴν ἠσπᾶσθη ἐκ νέου. Κατόπιν ἐστράφη πρὸς τὸν Σανὶν καὶ ἤρχισε συγκεκινημένη ἄμα καὶ χαριεντιζομένη νὰ τῷ διηγῆται περὶ τῆς μητρὸς τῆς — πόσον ἐξαίρετος μήτηρ καὶ πόσον θαυμασία καλλονὴ ἦτο κατὰ τὴν νεότητά τῆς.

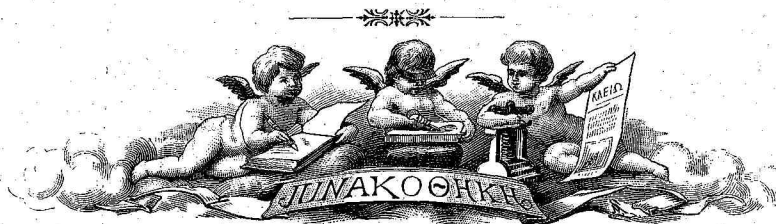
Ἄλλὰ τί λέγω; ἦτο; εἶνε ἀκόμη, εἶνε καὶ σήμερον ἀκόμη τὸσον φραῖα! Ἰδέτε, ἰδέτε, πόσον φραῖους ὀφθαλμούς ἔχει!»

Ταῦτα λέγουσα ἔλαβεν ἡ Τζέμμα λευκὸν ὀθόνιον καὶ ἐκάλυψε δι' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον τῆς μητρὸς τῆς, εἶτα δέ, βραδέως ἀποσύρουσα πρὸς τὰ κάτω τὸ ὀθόνιον, ἀπεκάλυψε πρῶτον μὲν τὸ μέτωπον τῆς κυρίας Ἐλεονώρας ἔπειτα δέ τὰς ὄψεις καὶ τέλος τὸς ὀφθαλμούς. Ἐνταῦθα ἐσταμάτησε καὶ παρεκάλεσε τὴν μητέρα τῆς ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἀυτὴ ὑπήκουσε, καὶ ἡ Τζέμμα ἐξέβαλεν ἑλαφρὰν κραυγὴν θαυμασμοῦ — (ἡ κυρία Ἐλεονώρα εἶχε πραγματικῶς πολλὸ φραῖους ὀφθαλμούς) — ἔπειτα ἀποσύρουσα ταχέως τὸ ὀθόνιον ἀπεκάλυψε καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ προσώπου, τὸ ὀλιγώτερον κανονικόν, καὶ ἤρχισεν ἐκ νέου νὰ τὸ καταφιλῇ. Ἡ κυρία Ἐλεονώρα ἀπεστράφη ὀλίγον γελῶσα καὶ προσεποῦθη ὅτι ἠθέλε ν' ἀπομακρόνῃ ἀφ' ἑαυτῆς τὴν θυγατέρα. Καὶ ἡ Τζέμμα προσεποῦθη ὅτι παλαίει πρὸς τὴν μητέρα τῆς καὶ τὴν ἐδάπευσεν ἔπειτα — οὐχὶ ὅπως συνήθως θαπέουν αἱ Γαλλίδες, ὡς γάτα, ἀλλὰ μὲ τὴν γηροῖως ἰταλικὴν ἐκείνην χάριν, ἐν ἧ διαφαίνεται συγχρόνως καὶ ἡ δύναμις.

Ἐπὶ τέλος ἡ κυρία Ἐλεονώρα ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο κουρασμένη. Ἡ Τζέμμα τὴν συμβούλευσε, νὰ κοιμηθῇ ὀλίγον εἰς τὴν πολυθρόνα.

«Ὡς τόσο δὲ ἐγὼ μὲ τὸν κύριον Ῥώσο — avec le monsieur russe — θὰ μείνουμε τόσο ἡσυχοὶ, τόσο ἡσυχοὶ . . . ὅαν ποντικᾶκια — comme des petites souris.»

Ἡ κυρία Ἐλεονώρα ἐγέλασεν ἀντι πάσης ἀπαντήσεως, εἶτα δέ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνεστέναξεν ὀλίγον καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἡ Τζέμμα ἐκάθισεν ἀμέσως εἰς ἓνα σκαμνὶ πλησίον τῆς καὶ δὲν ἐκινεῖτο πλέον ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς. Ἐνῷ δὲ μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἐκράτει τὸ προσκεφάλαιον, ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν δάκτυλον τῆς ἐτέρας χειρὸς, καὶ ἄμα ὡς ἐβλεπε τὸν Σανὶν μετακινούμενον ἐκ τῆς θέσεώς του, ἔρριπτεν εἰς αὐτὸν πλαγίως τὸ βλέμμα καὶ ψιδυρίζουσα τῷ ἐπέβαλλε σιγὴν. Ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὸς ἔμεινεν ἀμετακίνητος — ἀσάλευτος, ὡσεὶ μαγευμένος, ὅλος βεβουδισμένος ἐν τῷ θαυμασμῷ καὶ τῇ θεωρίᾳ τῆς ζωντανῆς εἰκόνας, ἣν εἶχε πρὸ τῶν ὀμμάτων του: τὸ ἡμιφῶτιστον τοῦτο δωματίον, ἐν ᾧ ὡς φωτεινὰ σημεῖα ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἔλαμπον εὐδαλῆ ρόδα ἐν ἀρχαιοτρόποις ἀγθοδόχαις ἐκ πρασίνης βάλου, ἡ μορφὴ τῆς κοιμημένης γηραιᾶς κυρίας μὲ τὰς ἠπίως συνεπτυγμένας χεῖρας καὶ τὸ κεκμηκὸς ἀλλὰ γελῶδες ὑπὸ τοῦ χιονολεύκου προσκεφαλαίου περιβαλλομένον πρόσωπον — ἡ νεαρὰ αὐτὴ, ἐγγηγορόσσα, ὡσαύτως φιλόφρων, εὐφρῆς, ἀγνὴ καὶ ἀνεκφράστως φραῖα παρθένος μὲ τοὺς βαθυμελάνους, ἐσκιασμένους καὶ ὅμως ἀαστράπτοντας ὀφθαλμούς . . . Τί ἦσαν ὅλ' αὐτὰ; ὄνειρον; ὀπτασία; . . . Καὶ αὐτὸς πῶς ἦλθεν ἐδῶ; (Ἐπεταί συνέχεια.)



1. ΑΔΕΛΙΝΑ ΠΑΤΤΗ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 49).
2. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΑΓΕΙΑ, μετὰ 4 εικόνων (ἐν σελ. 52 καὶ 54).
3. ΕΚ ΒΕΝΕΤΙΑΣ, εἰκὼν ὑπὸ Adolf Echtler (ἐν σελ. 53). Ἡ εἰκὼν αὐτὴ παριστᾷ δύο ἀδελφὰς Βενετίας, καθημένας ἔξωθεν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Μάρκου

παρὰ τὴν ὀρώνυμον πλατείαν καὶ σιτιζούσας τὰς ἐκεῖ περιπταμένας περιστεράς.

4. ΕΡΒΕΡΤΟΣ ΚΑΙ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΒΙΣΜΑΡΚ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 56).

5. Ο ΠΕΡΙ ΥΠΑΡΞΕΩΣ ΑΓΩΝ, ἰχνογραφία ὑπὸ Α. Zick (ἐν σελ. 57).